

NAPLO

Előfizetési ár:

Egész évre 5 k. | Egyes szám ára 4 fill.

Pályaszavakos 6 fill.

Megjelen minden hétfőn reggel 7 órakor

Felelős szerkesztő:

DERÉKY ANTAL

Igazgató:

ERDÉSZ ZSIGMOND

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

VII., DOHANY-UTCZA 88. SZ.

Közlemények átvétele csak jelzéssel van megengedve

Borzalmas gyilkosság Ezresbankók — a disznóólban

Hol az igazság?

(D.) Hogy nálunk Magyarországon Mátyás király dicső uralkodása óta mennyire eltávolodtunk az igazságtól, azt talán felesleges volna itt bizonyítani. Talán még a bírói kar az egyetlen intézményünk, mely a törvények fegyverével leginkább megtudja védeni az igazságot szegénnyel, gazdaggal egyaránt, mert a bírói kart a legtöbb esetben, csak lelkiismeretének benső meggyőződése irányítja és semmiféle egyéni érdekek nem befolyásolja.

Ezenkívül bárhova, bármerre nézünk, szomorúan találkozzunk az igazságtalanságok hosszú láncolatával, mert a kort, az emberiséget és társadalmat kizárólag és a legtöbb esetben nem éppen tiszta anyagi érdek irányítja az igazságtalanságok felé. Nálunk a hosszú évek veritékes tanulmányán szerzett képesítés és tudás nem talál méltánylásra, nem elég a boldoguláshoz, de még a megélhetéshez sem, mert nálunk mindennek kezdete és vége: a protekció, mely összeesküdött, halálos ellensége az igazságnak és mely nélkül ma már a diplomás embernek, még utcaseprőnek is nehéz bejutni. Állami, városi és közhivatalaink, magánhivatalok, szóval minden állás, mely valamelyes megélhetést biztosíthat az egyéneknek, majdnem kizárólag protekcionált emberekkel vannak betöltve, akik születés, rokonság, vagy előkelő összeköttetések folytán, a legtöbb esetben még képesítés nélkül is, elfoglalják azok elől a tért, akik egy jobb jövő reményében féltéztüket a tanulásnak szentelték.

Nálunk még az irodalmi és hírlapírói érvényesüléshez sem elég a tudás, a tehetség, mert a protekció már itt is dühöng; a színházak is kiváltságokban, előnyökben részesítik a magasabb helyekről ajánlottakat, a szerkesztőségek pedig hemzsegnek a sok pályatúlévővel, beprotegeált egyénektől, akik aztán mint a közvélemény szócsövei hirdetik az igazságot úgy, amint azt saját kicsinyes érdekük leginkább megkívánja.

Sokat és hosszan lehetne e fe-

lett elmélkedni, miként, milyen módon, milyen őshibákból és eredendő bűnökből jutottunk el odáig, hogy ma már a társadalomban, a közéletben, irodalomban, művészetben és még a sajtóban is annyira grasszál a protekció, mely megölje az egyén jogos érvényesülését és ellensége, gyilkosa minden igazságnak.

Ezeket el kellett mondanunk, mielőtt arra térünk, amiért e sorok most tulajdonképpen sikra szállanak. Szándékosan mondtuk „amiért” és nem „akiért”, mert hangsúlyozzuk és kijelentjük, hogy mi nem személyekért, hanem az igazságos ügyért lépünk sorompóba és talán az érdekelteknek sejtelmük sincs, hogy igazságuk védelméért szállunk a sikra.

A protekció most már a társadalomból átesett a művészetek és ezek között a színművészet területére is, ahol most még csak enyhébb, de ha így folyik, — később nagyon is észrevehető jelentékeny pusztításokat visz majd végbe, anint azt a győri színházi választmányának legutóbb tartott ülésén is tapasztalhatni, amikor egy fiatal, a színeszettel még érdemeket nem szerzett, nem is aktív színigazgató, három évre a győri színházat elnyerte, olyan igazgatókkal szemben, akik most is válogatott művészi társulatokat vezetnek és tartanak fenn az ország nagyobb városaiban. Így történt ez már megelőzőleg Pécsen is, ahol pláne olyan fiatal embernek adták a színházat, aki mint előadó művész a színeszettel terén babérokat nem arathatott és böles, reális belátással visszavonult a kereskedői tisztességes pályára, ahol bizonyítvánnyal nagyobb sikerei is lehettek. Mi nem ismerjük személyesen sem az egyiket, sem a másikat. Kétségtelen tisztességes egyéniségük, megfelelő képesítésük ellen sincs és talán nem is lehet kifogásunk és mégis azt kérjük: hol van az igazság? Mi történik majd azokkal az érdemes igazgatókkal, akik hosszú éveken, talán a legnehezebb viszonyok mellett is fentartották nagyszámu művészi személyzetüket is a legváltóságosabb helyzetekben is becsületesen megállották helyüket? Akik összetörték,

megroppantak a küzdelmekben és most épen a kiáltó igazságtalanságok miatt majd kenyér- és jövedelemforrások nélkül meredhetnek a megsemmisülés felé. Mi tiszteletben tartjuk a városok autonómiáját, elismerjük a szinügyi bizottságok rájuk ruházott jogait, bírálatot sem gyakorolunk előre a megválasztott, most még nem aktív, igazgató fölött, de fel kellett szólalnunk azon aktív igazgatók igazságának megvédésében, akiknek működése eddig semmi kifogás alá nem esett, mert ez a két példa erősen veszélyezteti és fenyegeti a többi érdemes színigazgató existenciáját is.

Ezen csak úgy lehetne segíteni, ha a jövőben kibővítik a magyar színészegyesület igazgató-tanácsának hatáskörét, hogy az ilyen és hasonló esetek meggátolásához ereje, hatalma és joga is legyen; mert meg vagyunk győződve, hogy ez az igazgató-tanács, velünk együtt csak mély szomorúsággal látja, hogy a protekció mint emel két egészen fiatal és még tapasztalatlan egyént olyan színházak élére, ahol eddig nagy érdemeket szerzett, régi igazgatók becsülettel megállták helyüket és akik most, mint az igazságtalanság áldozatai, kénytelenek lesznek, megmenthető roncsaikkal, a küzdőtérrel visszavonulni és éveken át, áldozatok árán is fentartott nagy társulatukat a szélnek eresztetni...

Vértanu gyermekek

Vajon tudják-e önök, tisztelt olvasóközönség, hogy tizenkét éven aluli gyermekeink közül sokan ezen írásszó gazdasági tevékenységet folytatnak? Tudják-e, hogy nemcsak az idillikus libapásztorokkal és juhlegeltetéssel, báránnyal gondozásával foglalkoznak, hanem gyáraink, műhelyeink is tele vannak ilyen apró vértanúkkal, akikben az élet már a rügyfiakadás idején megfagyasztiák.

De hagyjuk az érzelmi momentumokat, ne keressük a társadalmi veszedelmeket, a higiénikus szempontból égbekiáltó borzalmakat. Itt pusztán az okszerű gazdálkodás, a nemzeti vagyono-

sodás alapján elmélkedjünk a dolog felett.

Az Országos Statisztikai Hivatal jelentése szerint a bányákban alkalmazott munkások bére a következő: férfi munkások bére 570—500 fillér, nőmunkásoké 280—240 fillér, gyermekmunkásoké 30—40 fillér között váltakozik. Ugyanennyi átlagos munkabért kapnak az ipari munkánál alkalmazott gyermekek is. Alljunk meg egy pillanatra e ponton.

Hát kifizetődik az, hogy 30 fillér értékű munkára rákényszerítünk ártatlan gyermekeket? Hogy a bányák és gyárak fojtó tüzeiben, méreggel telített légkörben dolgoztatjuk őket napesig? Mi más következik ebből, mint hogy a gyermek megkeres ugyan 30 fillért már 8—10 éves korában, de nem tanul meg írni, olvasni sohasem.

És ha még csak ez volna a baj, nem sok köze volna a dolognak a közgazdasághoz. De a káros következmények ebben még nem merülnek ki. Van még egy veszélyesebb oldala is a dolognak. A gyermek, aki 8—10 éves korában már komoly gazdasági munkát végez, nem tanul semmiféle mesterséget. Teljesen képzettség nélkül fog felnevelkedni és növelni fogja az „unskilled labour” tömegét.

Hiszen sehol a világon nincs annyi tanulatlan munkás, mint nálunk. Közmondás, hogy a szegény ember drágán vásárol. Az ő olcsón beszerzett szükségleti cikke nemcsak, hogy drágább, de aránylag sokkal kevesebb ideig tart, mint az uraknak látszólag drágán megfizetett holmija. A tudatlan szegény ember mégis csak megmarad az olcsó portékánál, sem gazdasági ereje, sem tudása nem engedi, hogy az észszerű eljárást kövesse. A nemzetek örökéletűek, s így a jelennél rájuk nézve fontosabb a jövő. Azért az olcsón szerzett 30 fillér napszámmért nem szabad elpocsékolnia nemcsak annak a szegény gyermeknek a jövőjét, hanem azt a sokszorosan megnövekedő keresőképességet sem, amelyet az egész közgazdaság nyerne a jövőben, ha ahelyett, hogy zseni gyermekek oráiban munkába fog-

nák, előbb tanult munkássá képeznek.

Nincs e földön megelégedés. És nem találunk teljes megelégedettséget egyetlen egy osztály körében sem, a tanult munkások és mesteremberek között sem. Mégis az elégedetlenség ezek között a legnagyobb, s ezért az állam és társadalom felforgató törekvések legújában az ilyen tanulatlan munkáselemek között tenyésznek. Az állam jóléte s a társadalom biztonsága egyaránt megkövetelik e nagy könnyelműségek fontolóra vételét és az illetékes körök figyelmét. Véget kell vetnünk ez állapotnak, a gyermekek vértanúságának, mert nem fizetődik ki, mert nem gazdaságos, hogy a ma garasaiért feláldozzuk a jövő szinaranyát.

A Napló Mindenütt.

Fogyunk és pusztulunk.

A népszámlálás eredménye bizonyára megdöbbentő minden magyar ember szívét s elborulva találgatja az okát, hogy voltaképpen miért is pusztul és fogy a magyarság? Az ok nem annyira az „egyke” rendszerben keresendő, mert erre rácszafol a kivándorlás is, hiszen csak az elmúlt év október havában 4876 magyar honpolgár Amerikába, 430 magyar honpolgár pedig Romániába vándorolt ki. Visszavándorolt mindössze 1991 magyar kivándorló. Az év elejétől október hó végéig terjedő időben 74,518 volt a kivándorlók száma s ezzel szemben alig 16,348 kivándorló jött vissza. Tehát, mint e számítások is bizonyítják, a közmegélhetés nehézsége az oka annak, hogy a népszámlálási adatok szinte ellenkezőjét mutatják a várakozásoknak. Hogy a kivándorlóknak rendszeresen egészséges és munkabíró egyéneket veszünk, azt külön hangsúlyozni fölösleges, mert maguk a visszavándoroltak is állítják, hogy a külföldiek csak az egészséges egyéneket engedik átlépni határon. Igaz ugyan, hogy azt is megvallják a visszavándoroltak, hogy mindenütt több és nehezebb munkával jár a megélhetés, mint idehaza, de más országokban több is a munkás tekintélye, becsülete és nagyobb, biztosabb a vagyonszerzés. Addig tehát, amíg életbe nem lép a fokozatos adórendszer, hogy az adóterhek ne nyomják a kisembert, olcsóbbá nem teszik a törvénykezést, be nem hozzák az ingyenes népoktatást, nem rendezik a létminimum és fogyasztási adók kérdését, továbbá törvényhozásilag nem intézkednek az adósságok más-ként való behajtásáról, addig aligha fognak nálunk megváltozni a viszonyok. Mert ezek a bajok azok, amelyekben első sorban kellene segíteni, hogy szaporodjon és ne pusztuljon, veszszen a magyarság száma.

A sirból — az oltárhoz.

A napokban egy ábrándos szemű, szép és felette érzékeny kis leány, megunta az életét. Nem tudta elviselni, hogy az, akire szívdobogva gondolt álmatlan éjszakákon, nem az ő puha ölelésére vágyott. A könnyörtelen csábító kikacagta a szerelmes leányt, aki nagy bánatában nekivágott a sötét éjszakának és meg sem állott, amíg a bősztülen háborgó Duna partjához nem ért.

Elkeseredett, könnyező szemekkel nézte a mormoló, szöke vizet és halálos gondolatok születtek meg szerelemtől megzavart agyában. Még egy bucsupillantást vetett erre a gonosz világra és azután egy hangos sikoltással a hullámok közé vetette magát. Azonban a következő pillanatban meglepetéssel vegyes borzongással tapasztalta, hogy a víz zavaros és hideg és kiabálni kezdett; kiáltozásának eredménye is lett, mert valahonnan a koromsötétségéből előtűnik egy karcsu, magas férfialak, aki rögtön a lány után vetette magát és izmos karjain a partra szállította. A halálos szándékot kiölte a hideg víz a leány fejcskékéből, a csábítóját is elfeledte és szemei a bátor életmentő daliás alakján akadtak meg. Nézte, nézte és egyszer csak hangos sirással a nyakába borult és kijelentette, hogy ha nem lehet az övé, hát visszamegy a kavargó hullámok közé. Az életmentő ifju bámulattal, de annál nagyobb örömmel hallotta, hogy a szép leány ime őt szerette meg. Természetes, hogy igent mondott. Most már csak napok kérdése és tanuk előtt tett esküvel bizonyítani fogják, hogy elválaszthatatlanul egymás mellé sodorta őket egy hűtlen szerető. Aki pedig úgy lehet, már kezdi bánni, hogy a szerelmes szép leányt ilyen gondatlanul elvesztette. Így jutott a szép kis leány, a sirból — az oltárhoz.

IRODALOM MŰVESZET.

CSENDES ÉJJEL.

Irtá: Stella Gyula.

Az éj sötét, csendes...
S én itt felrengok forró lázban,
Elhanyagoltan az éjszakában
S szememet kerüli az álom.
Ajkamról fájón két panasz szó
S a kínos csendet eloszlató,
Pirkadó hajnalig várom,
S az éj sötét csendes...

Az éj sötét, csendes...
Ilyen lesz majd az utolsó éj,
Ha elmúlt minden panasz és kéj,
Ha véget ér e kínos járom,
Ha megpihen majd fáradt testem
S én nyomorultan, meggyötörten
Szemem örök álomra zárom...
S az éj sötét, csendes.

Memzeti színház. A Nemzeti színház művészeti bizottsága, pénteken mutatta be Pierre Wolf új vigjátékát, amelynek magyar címe, Váradi Antal jeles fordításában „Bábjáték” lett. A darab a múlt év őszén került először színre Párisban és ott rendkívüli sikert aratott, ami a budapesti előadásban is hű maradt hozzá, mert a közönség a bemutatón zajos tapsokkal fogadta. A darabban pompásan megjátszható szerepek vannak és Odry Árpád, Váradi Aranka, Csillag Teréz, Vizvári Mariska, Molnár Rózi, Gyenes, Mihályfy, Garamszegi, Rajnai, Kürti, Szöke és Faludi elismeréseméltó buzgósággal és sok művészettel szolgálták a darab jelentős sikerét, amihez Váradi Antal pompás, zamatos fordítása is lényegesen hozzájárult. Az ujdonságot vasárnap játszották harmadszor zsufoolt ház előtt és az igazgatóság továbbra is műsoron tartja.

Győri színház. A győri színházat, a színügyi bizottság legutóbbi tüzeltára és rendezője volt. A

tott ülésén, az összes pályázók melőzésével, a következő három évre egyhangulag dr. Pátek Bélának engedte át, aki eddig a pozsonyi színváltás általános felütést keltett, mert a pályázók között sok jövevű régi színigazgató is volt.

Miskolci színház. Pénteken mutatta be Miskolczon Palágyi Lajos színtársulata Molnár Ferencz „A testőr” című vigjátékát zsufoolt ház és a közönség általános nagy tetszése mellett, úgy hogy az igazgatóság a darabot háromszor egymásután adatja elő. Palágyi igazgató, aki fényes kiállításban mutatta be az ujdonságot, megjátszotta a címszerepet, azzal a művészi készséggel, melyet tőle a közönség már megszokott. A színésznőt Kiss Mariska, nagy intelligenciával juttatta érvényre és Niczkyné, Doktor János és Fűzy egészítették ki a kiünő együtttest a közönség folyton megújuló tapsai mellett. Az operette személyzet a „Herczegkisaszony” előadásával aratott teljes sikert, úgy, hogy a darabot négyszer egymásután megismételték.

A protekció.

A napokban a vallás- és közoktatásügyi miniszterium egyik irodatisztje, B. Á., kihallgatásra jelentkezett Zichy János gróf kultuszminiszternél, aki a miniszterium régi hivatalnokát fogadta. Az irodatiszt alsóbb tisztviselőknél szokatlan bátorsággal mondta el panaszát, amelyet írásban is átadott a miniszternek.

Arról van szó, hogy a kultuszminiszteriumban, amelyben Zichy János gróf minisztersége óta az előléptetések rendben mentek, a protekció ijesztő mértékben kezd felütni fejét. Két eset mutatja, hogy a kultuszminiszterium tisztviselőinek előléptetése mennyire függ a feljebbvalók változó jóakarától, mert szolgálati pragmatika nincs, s így történhetett meg, hogy az irodaigazgatói kinevezéseknél már a második protekciós ember ugoria át a régebben szolgáló tisztviselőket.

Ezelőtt pár hónappal élénk megütközést keltett a miniszteriumban, hogy egy egészen fiatal irodatisztet, aki „pick auf” lett azzá, őt-hat ember átugrásával kineveztek magasabb állásba. Most újból kineveztek irodaigazgatóknak, most már egész sereg érdemes ember kihagyásával, a kiknek ezzel eléje vágott, a még egészen fiatal tisztviselő. A mellőzöttek közt van B. Á. is, aki huszonöt éve dolgozik a kultuszminiszteriumban, de vannak mások is, akiket szintén érzékenyen sérteni jogos igényükben ez a szokatlan ugrás. Miután ez rendszeressé kezd lenni a miniszteriumban, (tavaly is volt egy hasonló eset), B. Á. a vizsgálat elrendelését kérte a minisztertől. Zichy János gróf miniszter a panaszt meghallgatta, s megütközéssel értesült a legutóbbi előléptetések ilyen hatásáról.

Egy uttal a vizsgálatot elrendelte, hogy megtudja, mi az igaz a protekció vádjá ügyében.

Ezresbankok — disznóiban.

Érdekes kis történet jutott a tudomásunkra. Valóságos kis dráma, mely a tanyai nép különös észjárásában lelte eredetét s amely hajszalon mulott, hogy majd egy egész családra nézve végzetessé vált.

Hideg Józsefnek Szabadszállási Jakab határában van a tanyája. Módos parasztember, a lehető legjobb viszonyok között él ott családjával. A múlt héten Hideg József gabonából és jószágból két ezer koronát árult. A pénzt beváltotta két szép ropogós ezres bankóra, melyek megőrzését az asszonyra bízta.

A két ezres bankó sok gondot adott az asszonynak, amíg el tudta találni, hogy ugyan hova is rejtsék őket. Végre is oda határozott, hogy legjobb helyük a szalmazsákban legyen. És úgy is történt. A bankók bevándoroltak az ágyba, hogy onnan elő ne kerüljenek, amíg csak valami nagy szükség nem lesz rájuk.

Négy nappal ezelőtt Hideg József és felesége bejöttek a tanyáról a városba különféle vásárlások eszközzésére. Az asszony kiadta a szolgálatnak a parancsot, hogy a míg távol lesznek, — szedjen mindent rendbe a ház körül. A munkás cseléd kedveskedni akart asszonyának és mielőtt kívülről rendbe szedte volna a tanyát, a belső házban is nagy takarítást végzett. Kitisztította az egész lakást, de még a szalmazsákba is friss szalmát tett, a régit pedig kidobta a disznóiba.

Miután gazduramék hazatértek, csak úgy ragyogott belülről minden a tisztaságtól. A házkörül ellenben szerteszét volt még minden és ezt az asszony mindjárt szemére lobbantotta a leánynak. Természetesen a cselédnek meg volt a maga jogos méntsege s a cseléd ereiben csak akkor hült meg a vér, mikor látta asszonyát sáppadozni, a mint szép rendjében elősorolja neki végzett munkáját s a szalmazsákokra is ráter. Ő bizony nem tudta, hogy az ócska szalma között milyen kincs rejlett s hogy mi baj származhatott abból, hogy a szalmát a disznó alá hányta.

Mentén kiszaladtak a disznóiba s ott kétségbeesve kellett látniok, hogy a két ezrest a disznók rongygyá tépték. Az asszony annyira megijedt, hogy rögtön elájult, — mikor meg magához tért, elkeseredésében felakasztotta magát. Erre már előkerült gazd'uram, hamar levágta a feleségét és szerencsére annak semmi komolyabb baja nem történt.

Hideg József nem esett annyira kétségbe, mint felesége, elment a jegyzőhöz és kikérte annak tanácsát. A jegyző megvigasztalta, elkérte tőle a bankoncsokat és bement azokkal Kecskemétre a Hitelbankhoz. A hitelbank a bankoncsokat átadta az

LÖWY JÓZSEF Sirkőraktárában 10 K-tól feljebb remek kivitelezett sirkővek rendkívüli nagy választékban kaphatók.
Budapest, II., Fő-utca 88. sz. (Pálffy-tér mellett) saját házában.

Minden e szakmába való munkát, temetői javítások, vésések és aranyozások jutányosan és lelkiismeretesen készítenek.

Oszták Magyar banknak, amelyik teljes egészében kifizette a kétezer koronát, mindamellett, hogy azok dírib darabokból állottak. Még csak a törvényes százalékot sem vontak le; mert kétséget kizárólag beigazoldott, hogy a pénz szerencsétlen véletlen folytán lett hasznavehetetlenné.

Hídeg József most tovább élhet boldogan a feleségével, bajosan hiszik azonban, hogy az ezres bankokat még egyszer a szalmazsákba rejtik.

TÖRLEY
TALISMAN
CASINO RÉSERVÉ

HIREK

A Hétről.

Művészet az Iparban.

Aki végig halad az V. kerületben, az ne mulassza el betekinteni *Bányai Lászlóhoz*, a *Váci-ut 74. szám* alatt evő műhelyébe, ahol bámulatos művészettel készült mozaik intarziákra és szemet-lelket gyönyörködtető, különleges fém és gyöngyház berakású műtárgyakra akad, amilyeneket csak a művész fantáziája, de nem a konfár mesterember nehézsége keze alkothat. Bányai a külföldön meglátogatott elsőrangú művészek terméséből sajátította el szubtilis művészetét, melyet saját szorgalmából és tehetségéből a lehető legmagasabb fokig emelt, aminek legfényesebb bizonyítéka az a remek secreteer intarsia munka, melyet a Frischauf Ferenc tervezete készített és a „Nemzeti Szalonban” látható. Bányai László az egyetlen az országban, aki ezt a nagy gondot és hozzáértő munkát igénylő szép, művészi munkát művelni és méltán megérdemli a nagyközség minél melegebb érdeklődését és támogatását.

Mai sorozatunkban megkezdjük még emlékeznünk *Egyed János* épület-, műi és szerkezetlakatosnak minden tekintetben megbízható és szolid üzletéről, mely a VI. kerületben, *Szondy-utca 44-B. szám* alatt van, ahol minden a lakatos-szakmába vágó munkák, u. m.: épületvasalások, folyosó és sárcsozások, művészi kivitelű, díszes vaskapuk, a kor színvonalán álló szakértelemmel és külső csinoságban készítettnek, a lehető legfizetésebb árakban. A jövővű cég különös speciálitása a péksütődék modern berendezése és a legnagyobb munkák mellett a javítások is olcsón és pontosan, záros határidő alatt eszközöltenek. Teljes bizalommal fordulhatnak hozzá a megrendelők, mert legfőbb törekvése vevőit nemcsak kielégíteni, hanem állandóan megnyerni és megtartani.

Borzalmas gyilkosság.

Egy jóra való, munkásembert fosztott meg esztől és sodort rettenetes bűnbe a kapzsóság, a pénzvágy ördöge. A postyén-budapesti vonal egyik őrházába bekapogtatott ma este egy szomorifalvi tót asszony és éjjeli szállást kért a vasúti őrtől. Az asszony előadta, hogy Postyénben járt, hol az egyik bankban pár száz koronája volt betéve, de most házat akar venni és kivette a pénzt s a

magával viszi haza, de rásötétedett az idő és fél tovább menni, azért kér szállást. Az őt elfogadta az asszonyt éjszákára és a feleségével egy szobába küldte aludni. A pénz, mely a vendégasszonynál volt, nem hagyta pihenni és éjjel bement az asszonyok szobáiba és egy fejszével agyonverte azt a nőt, aki abban az ágyban feküdt, melyet a vendégasszonynak kijelölt este. A gyilkosság után borzalmas csalódásban volt része. Az asszonyok ugyanis még este helyet cseréltek és akit meggyilkolt, a saját felesége volt. A másik nő a félelemtől holtá válva nézte végig a borzalmas gyilkosságot és még akkor is remegett, amikor a csendőrök elvitték a gyilkos vasutast.

Kotányi-paprika, mint gyógyszer. A legközelebbi városban történt, hogy egy olasz ember, aki mellesleg mondva cukrászattal foglalkozik, egyszerre egy liter rumot lehajtott, utána rögtön alkohol-mérgezést kapott és az utcán összeesett. Olyan ordítást vitt véghez, hogy a fél város összefutott. Az emberek hamar orvosokért futottak. Három orvos is jött egyszerre, de alig tudtak a haldokló emberen segíteni. A legifjabb orvosnak egy kütűnő ötlete támadt. Hozatott egy negyed kiló valódi *Kotányi-féle* rózsapaprikát és beleöntötte egy negyed liter konyakba és azt az olasznak beadta. Csodálatos, a beteg jobban lett, táncra kerekedett és folytonosan azt kiabálta, hogy: *eviva Kotányi!*

Rózsadomb

Legexponáltabb helyén Zárda és Zivatar-utca sarkán, előkerttel és kerti udvarral, 2, 3, 4 és 5 szobás lakások, hallal, üzlethelyiségek, szobrász és festő műtermek, a legnagyobb komforttal, gáz, villany, vacuum és telefonnal ellátva 1911 május 1-re kiadók. Bővebbet Kállai Ignácnál, Hársfa-utca 40. szám. Telefon 60-42.

Ma már

mindenki ismeri a

DIANA

sósorszeszt.

Kapható mindenütt.

1 kis üveg ára 44 fill.

Közgazdaság.

Az Egyesült Budapesti Fővárosi Takarékpénztár múlt évi mérlege 2,814.520 K 77 fillér tiszta nyereséget tüntet ki az előző évnél 2,695.539 K 08 fillér tiszta nyereségével szemben. Az előző évről áthozott nyereségmaradvánnyal együtt az intézet összesen 3,315.474 K 77 fillér nyereséget ért el, amiből az alapszabályszerű levonások, valamint a részvényenként fizetendő 120 K osztaléknak, továbbá a tisztviselőknek adandó rendkívüli jutalomdíj kifizetése és a nyugdíjalap javadalmazása után fenmaradó 547.732 K 28 fillér nyereségmaradványt az 1911. évre viszi át.

A Leszámitoló bank palotája. A Magyar Leszámitoló- és Pénzváltó bank, hasonlóan a többi vezető pénzintézetekhez, monumentális székházat és bankpalotát fog építeni. E célra megszerezte a Dorottya- és Wurm-utcák sarkán álló hatalmas házat, amelyben jelenleg a Magyar Király szálló van. Az építkezést még az idén megkezdik.

Hazai Bank Részvénytársaság. A lefolyt 1910-iki üzletévre megállapított mérleg 3.848.554.18 korona bruttó- és 186.633.83 korona elővitel betudásával 3,054.796.76 kor. tiszta nyereséggel zárul. A tiszta nyereség 276.483.11 koronával nagyobb az előző évinél. Az igazgatóság a folyó évi február hó 18-ára egybehívott rendes közgyűlésnek 1 koronával vagy több, vagyis részvényenként 16 korona osztalék kifizetését fogja javaslatba hozni és ezzel kapcsolatosan az előző évi 330.000 koronával szemben 485.000 korona összeg tartalékolását. Új számlára 188.617.20 korona lesz elővezelve.

A Magyar Kereskedelmi Hitelbank r-t. igazgatósága tegnap tartott ülésén állapította meg az 1910. évi mérleget, amelynek tételei az összes üzletágak rendkívüli fellendüléséről tesznek tanúságot. A kimutatott tiszta nyereség 501.756.26 koronát tesz ki, ami a részvénytőke 10 százaléka kimutatásának felel meg. Az igazgatóság a február 11-én tartandó közgyűlésnek azt fogja javasolni, hogy a múlt évi 6 százalékkal szemben 6 és fél százalék — 13 korona osztalék fizetessék, 80.000 korona a múlt évi 50.000 koronával szemben a tartalékba helyeztessék és 21.224 K 37 fillér jövő évi számlára vitessék át.

Első Leánykiházasító Egyesület m. sz. (Gyermek- és életbiztosító-intézet Budapest, VI., Teréz-körút 40-42. Alapítottát 1863.) F. év január havában 1,844.500 korona értékű biztosítási ajánlat nyújtott be és 1,729.700 korona értékű új biztosítási kötvény állított ki. Biztosítási összegek fejében a folyó évben 131.135 korona 17 fillér és az intézet fennállása óta 16,884.068 korona 20 fillér fizettetett ki. Ezen intézet a gyermek- és életbiztosítás minden nemével foglalkozik, a legolcsóbb díjtételek és legelőnyösebb feltételek mellett.

A Budapesti Közuti Vaspálya Társaság a múlt héten tartotta meg rendkívüli közgyűlését Jellinek Henrik udvari tanácsos, elnökgazgató elnökle alatt. Elnök megnyitván a közgyűlést, konstatálja annak határozatképességét, amennyiben megjelent 80 részvényes 1802 szavazat képviselésében. Az elnök üdvözölte a kereskedelmi kormány képviselőjét, Szűts András miniszteri osztálytanácsost és a jegyzőkönyv vezetőjére dr. Kiss József királyi közjegyzőt kérte fel. Az elnök ezután be-

jelentette, hogy a napirendnek egyetlen pontja van: előterjesztés és határozathozatal a tárczában lévő részvények egy részének értékesítése ügyében. A társaságnak, hogy nagy szabású építési programját végrehajthassa, pénzkészleteinek megerősítésére van szüksége. Evégből az igazgatóság határozati javaslatot terjeszt elő, hogy a tárczában lévő részvények fele (15.271 drb.) elővételeiben a részvényeseknek felajánlással, másik része pedig a Magyar Általános Hitelbanknak és a Pesti Magyar Kereskedelmi Banknak fix áron eladassék. A határozati javaslatot, mely úgy az egyes részvényesek, mint a társaság érdekeinek a legteljesebb mértékben megfelel, dr. Schwartz Vilmos részvényes hozzájárulása után a közgyűlés elfogadta. A részvényesek elővételi jogukat február 1-től február 14-ig (vasár- és ünnepnapokat kivéve) gyakorolhatják.

A „Budapesti Takarékpénztár és Országos Zálogkölesön Részvénytársaság” szombaton, február hó 4-én tartotta Horváth Zsigmond elnökle alatt rendes évi közgyűlést, mely szerint az 1910. évi mérleg, a múlt évről áthozott 60,709 K 70 fill. maradvánnyal 977.643 K 73 fillér nyereséget tüntet fel. Az igazgatóság a 977.643 K 73 fillért tevő tiszta nyereség felosztására indítványt terjesztett elő, mely szerint fordítassék az alapszabályok 49. §-a értelmében: a) a tartalékalap gyarapítására 4 százalék = 36,677 K 36 fillér helyett 100.000 K, mi által a tartalékalap 1,951.756.51 koronára emelkedik; b) az igazgatóság részére 10 százalék, vagyis 97,764 K 40 fillér; c) az intézeti tisztviselők részére 3 százalék, vagyis 27.508 K 02 fillér, továbbá az alapszabályok 40. §-a értelmében d) a választmány jutalmazásául 10.000 K és végül e) a nyugdíjalap gyarapítására 5.000 korona. Összesen: 234.201 korona 42 fillér. Az ezután fenmaradó 743.442 korona 31 fillérből pedig 25,000 drb részvény után 25 kor., vagyis 625.000 korona mint osztalék fizetessék és a fenmaradó 118.442 korona 31 fillér az 1911-ik évi üzleteredmény-számlára vezgtessék át.

Nyílt-tér.*

E rovatban foglaltakért nem vállal felelőséget a szerkesztőség

Kistájgerozás.

A Pesti Hazai Első Takarékpénztár Egyesület tulajdonát képező Baross-téri házából 8 évi pontos lakbérfizetés dacára minden ok s megkérdőzések nélkül 650 koronával kistájgerollattam. Fogmütermemet **már Baross-tér 18.** szám alá helyeztem át, hol kérem engem szükség esetén felkeresni sziveskedjék.

Tisztelettel

Guttermuth János

Baross-tér 18. (a keleti pálya udvar közelében). Telefon: 159-86

Doktorátussal

bíró állami tisztviselő délutáni mellékfoglalkozást keres. Czim megtudható a kiadóhivatalban.

Gondnoki,

magántitkári vagy egyéb bizalmi állást elvállal nyugdíjképes tisztviselő. Czim megtudható a kiadóhivatalban.

FORRAZALMI LAZ

18 (Arzbaschew regénye.)

— És ha szabad kérdeznem, mi-ből áll az önbecsülés és önszeretet művészete? — kérdezte metsző gunnyal Dóra.

— Miből? ... Abból, hogy szeretem magamban a vérből, husból és szellemből alkotott embert. ... Becsülöm a testet, az önállóságot, élvezeteket és a hamisítatlan tiszta, kendőzetlen világnézetet!

— Így minden szatócs is szereti magát, — mondta hetykén Larionow.

— Nem, a szatócs így nem szereti magát, mert a szatócs szerencsétlen, nyomorult ember, aki nem képes magát szeretni, mert megkecséri életét természetellenes feltételekkel. Meghajtja derekát a föld poráig, csuszik mint a féreg és a tömredek gondtól idő előtt megvényül. Nem örvend a nap melegének, a természet szépségének, nem becsüli az emberben az embert, nem tudja mi a szép, mi a fenséges, mert egész lelke megtelik a kicsinyes, piszkos és durva cselekményekkel... Az egész élete merő szenvedés, a vége pedig elégedetlen, buta... Nem képes önmagát szeretni, éppen úgy mint ti! Ez az!

Andrejew hirtelen felállt és a sapkája után nyult, így szólva:

— A viszontlátásra! Ideje lesz már hazamenni, mert tizenkettőre jár az idő!

— Azt az egyet szeretném még tudni...

— Nem mondok semmit! Ha meg nem ériettél, erőszakkal nem ölcsérezhetem e fejedbe szavaimat!

A diákok eltávoztak. A szobában siri csend támadt. ... A fal mögül újra hangok hallatszóttak...

Mikor már minden lecsendesült és a távozóik zaja is elhangzott, Dóra felemelkedett a helyéről és keserű gunnyal így sóhajtott:

— Szomorú életbölcsélet! Eszerint vissza kellene térnünk az ósálapotokhoz!

Liza megrázkódott ... Feltámadt emlékezetében az imént sirba tett és korán elszáratott Pasa Afanasjov szomorú alakja...

A sötét éjben busan bandukolt hazafelé az üres, ködös utcákon. A nedves járdaköveken megrezgett az égő lámpások szomorú visszfénye. A széles, sötét fekete folyó ott kigyózott a hid pillérei alatt, azután eltűnt a távolban, a hol a láthatáron a felelges éggel ölekezett...

(Folyt. köv.)

Kiadja:

A „NAPLO” UJSÁGVÁLLALATA.

Hálószoba

rendelésre készült, fehér kőris fából, fényezett, olcsó árban eladó

Német János

műasztalos mesternél, IV., Havas-utca 7. sz. (a vásárcsarnok mellett.)

Elvállalja egyes bútordarabok készítését is kifizető anyagból, remek, mestéri kivitelben, szolid, olcsó árban.

Színház kávéház

VII. ker. Aréna-ut 58. szám

ujjonnan átalakítva

Esténként székeshelyi KUPI JOZSI

teljes zenekarával hangversenyez.

Elszólóival Arvay Ötő Ede kávé.

Emke kávéház

Esténként RÁCZ PAUL muzsikál.

! Budapest éjjel !

Látványosság a GENIA kávéház VII., Dob-u. 65. Erzsébet-körút sarok. Egész éjjel nyitva. esténként TATAI BÚS Feri teljes zenekarával hangversenyez.

Paál János ARENA NAGY VENDÉGLÖJE. VII., Aréna-ut 58. szám. (a városligeti színházzal szemben.) izletes, olcsó magyar és francia konyha. — Balatonmelléki borok — Színház után friss vacsora — Társaságok részére külön tervek. Szives pártfogást kér a tulajdonos.

MATYÁS KIRÁLY KÁVÉHAZ Rákóczi-ut 19. Esténként személyes vezetéssel a hírneves Sovánka Nándor teljes zenekarával hangversenyez.

MIKSZÁTH KÁVÉHAZ (Baross-utca és József-körút sarok) teljesen ujonnan átalakítva.

Esténként Kecskeméti RÁCZ GÉZA szolista, 16 tagú zenekarával hangversenyez. Az összes küll- és helyi lapok. Figyelmes kiszolgálás. Teljes fűtési háló. Kanczler Gyula és Tsa. tulajdonosok. VIII., József-körút 55

ADRIA NAGY KÁVÉHAZBAN Rákóczi-ut 41. szám. Esténként Koczé Antal a cigányprimások nagymestere, a királydíj nyertes és HAI zenekarával hangversenyez. Tisztelettel Schwarcz és Neuman

? Hol találkozunk ?

Színészek, írók és művészek találkozó helye:

Gläser „METEOR” kávéháza

BUDAPEST, Erzsébet-körút 6. szám, ahol az összes hazai és külföldi hírlapok olvashatók és mindenféle kávéházi italok a legméltányosabb árban számíttatnak.

FOGAK

szápadás nélküli, rágásra azonnal használható, 4 koronától. Gyökértávolítás teljesen felesleges. Aranyhidak és koronák 10 évi írásbeli jótállással 24 óra alatt, vidékieknek 12 óra alatt készíttetnek, foghúzás teljesen érzéstelenítve, tartós tömések 3 koronától. Régi, használhatatlan fogszorokot és fogakat 24 óra alatt használhatóvá alakítok. Méréselt árak! Részletfizetésre is. Rendelés egész nap. Vasárnap és ünnepnap is.

Dr. HEGEDUS JARAB

VII. ker. Erzsébet-körút 44. szám, földszin. Szpecialista minden fog- és szájbetegségben. Keresz a pontos címre ügyölni.

Szent-Lukácsfürdő teli és nyári gyógyhely, Budán.

Csuz, köszvény, ideg- és bőrbajok ellen. Iszapfürdők, iszapburogatások, kö- és kád-fürdők, külön férfi- és női vizgyógyintézet, gőzfürdők és gyógyvízszodák. Szállodák, gondos penzió.

Szent-Lukácsfürdő igazgatósága, Buda Kristály forrásásványviz étvágyat javít, gyomorrontást megakadályoz. Vidékre és külföldre fuvardíjmentes szállítás.

PAP, PAP, PAP

Összeállítható vanyó kivethető matrasszal 12 forint 50.

Sodronyágybetétek méret szerint 12-től feljebb.

Gyermekkorok nagy választékban.

Gichner János

ágyonb, réz-, és vasbutorgyáros, szőnyeg, függöny, pokróc, terítő stb. nagy választékban.

BUDAPEST, Erzsébet-körút 20.

GYÁR: Kertész-utca 7. és 9. sz.

Arjegyüket bárkinek ingyen és bérmentve küldök.

Meg nem felelő árut kioszerélem vagy a pénzt visszaadom.

CEYLON kávéházban Rottenbiller-utca 10. sz. híres cigányprimás zenekarával hangversenyez. Kifizető italok! Ceylon vacsora! Ligeti Vilmos. tulajdonos. Bajai Dankó Lajos

A Hazai Bank Részvénytársaság XVI. évi rendes közgyűlését

1911. évi február hó 18-án, délben 12 órakor fogja Budapestben, a bank helyiségeiben megtartani.

Tárgysorozat:

- 1. Az igazgatóság jelentése.
2. A felügyelő-bizottság jelentése, a mérleg megállapítása, határozat a nyereség felosztása iránt és a felmentvény megszavazása.
3. A felügyelő-bizottság megválasztása.
4. A felügyelő-bizottság tiszteletdíjának megállapítása.

E közgyűlésre a t. cz. részvényesek azzal a figyelmeztetéssel hivatnak meg, hogy az alapszabályok 17. §-a értelmében a közgyűlésen 25 darab részvény után egy szavazattal bír minden részvényes, aki a részvényeit a még le nem járt szelvényekkel együtt a közgyűlésre kitűzött határnap e'őt 8 nappal a társaság pénztáránál Budapestben, vagy e hirdelményben e célra kijelölt más helyen letette és hogy minden további 25 részvény ugyanazon feltételek mellett szintén egy egy szavazatra jogosít; miért is a szavazati jog érvényesítése céljából a részvényesek szelvényekkel együtt február 10-ig déli 12 óráig, vagy a bank értékpapírpénztáránál, vagy a Pesti Hazai Első Takarékpénztár Egyesület főpénztáránál, vagy a bécsi Niederösterreichische Escompte-Gesellschaft pénztáránál letessék.

Budapestben, 1911. évi január hó 28-án.

Az igazgatóság. (Utánnomás nem díjazatik.)